

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2015-03-05

Diarienummer
SCN-2015-0064

Socialnämnden

Konkurrensverket: Förfrågan avseende upphandling av akut/tillfälligt boende, dnr 34/2015

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att avge svar till Konkurrensverket enligt upprättat förslag

Sammanfattning

Efter klagomål från en näringsidkare i Uppsala har Konkurrensverket bett kommunen besvara några frågor om hur kommunen tillhandahåller tillfälliga boendeplaceringar i kommunen. Frågeställningarna berör bostadssamordningens hjälp med akut och tillfälligt boende under 2014. Bostadssamordningen fattade under 2014 ungefär 600 enskilda beslut om bistånd med tillfälligt boende för familjer och enskilda personer. Biståndsbeslutet var tidsbegränsade och kortvariga. En stor del av biståndsbesluten gällde boende på i första hand vandrarhem men även hotell. Den bedömning som man har gjort från bostadssamordningen är att det inte har funnits krav på upphandling utifrån att det handlar om akuta behov och att det inte handlar om ett avtal mellan kommunen och vandrarhemmet/hotellet att tillhandahålla ett visst antal boendeplatser. Ett EU-direktiv om upphandlingsregler från 2014 ger även stöd för den bedömningen.

Socialförvaltningen

Jan Holmlund
Direktör

Enheten för upphandlingstillsyn
Christian Blume
08-7001584
Christian.Blume@kkv.se

Uppsala kommun
753 75 Uppsala

Uppsala Kommun
Socialnämnden

2015 -01- 22

Dnr: *SCN-2015-0084*
Handl:

Uppsala kommun – upphandling av akut/tillfälligt boende

Konkurrensverket är tillsynsmyndighet för offentlig upphandling i Sverige.

Konkurrensverket har fått information som kan tyda på att Uppsala kommun genom sin bostadssamordning tillhandahåller tillfälliga boendeplaceringar på vandrarhem och hotell utan föregående upphandling.

Ni ombeds därför att förklara vad som har hänt. Redogörelsen ska besvara nedanstående frågor samt innehålla de övriga omständigheter som ni anser har betydelse i sammanhanget.

1. Har avtal ingåtts om akut/tillfälligt boende, och i så fall i vilken form (skriftligt/muntligt)? När slöts avtalet och till vilket belopp uppgår avtalets värde¹? Konkurrensverket önskar få en kopia på ett eventuellt avtal samt övrig dokumentation kring avtalet.
2. Har det genomförts ett annonserat upphandlingsförfarande eller avrop från ramavtal inför ingåendet av avtalet? Om inte, vilket undantag från skyldigheten att annonsera åberopar ni och vilka omständigheter har medfört att ni har tillämpat undantaget?
3. Har någon leverantör begärt överprövning av avtals giltighet enligt 16 kap. 13 § LOU av det aktuella avtalet?

Ert svar ska ha kommit in till Konkurrensverket senast den **9 februari 2015**. Vid eventuella frågor vänligen kontakta undertecknad.

¹ Värdet av ett kontrakt ska beräknas till det totala belopp (exkl. moms) som ska betalas ut. Vid beräkningen ska värdet av samtliga options- och förlängningsklausuler räknas med som om dessa utnyttjas fullt ut.

Konkurrensverket vill upplysningsvis informera om vår möjlighet att ansöka om upphandlingsskadeavgift enligt 17 kap. 1 § LOU när en upphandlande myndighet har ingått ett avtal utan nödvändig annonsering (otillåten direktupphandling).

Christian Blume

Bilagor

AB 1 Anmälan, daterad 2014 11 18

AB 2 Skärmdump av Uppsala kommuns information om akut/tillfälligt boende,
uppdaterad den 26 november 2014

2014-11-19

Avd TS

Dnr 34/2015

KSnr Aktbil 1

Anmälan till konkurrensverket om osjyst konkurrens

Sedan några år driver jag i Uppsala ett mindre hotell/vandrahem och har det senaste åren upptäckt att Uppsala kommun genom deras bostadssamordning genomför många placeringar av boenden på vandrarhem och hotell. Jag skulle vilja att konkurrensverket utreder hur detta går till då det handlar om stora pengar som verkar gå till ett fåtal. Har bostadssamordningen genomfört någon form av upphandling av rum på vandrahem/hotell? Antalet placeringar på vandrarhem/hotell är stort och det handlar om stora pengar, min uppfattning är att konkurrensen inte är rättvis då ingen upphandling finns.

Uppsala 141118

Näringsidkare i Uppsala

Utdrag ur EU-direktiv (2014/24/EU) för offentlig upphandling

Beaktandesats 4 och 7 tar upp frågan om begreppet och omfattning av offentlig upphandling:

(4) De alltmer varierande formerna av offentliga åtgärder har gjort det **nödväntigt att tydligare definiera själva begreppet upphandling**; detta klargörande bör emellertid inte utvidga tillämpningsområdet för detta direktiv i jämförelse med direktiv 2004/18/EG. **Unionens regler för offentlig upphandling är inte avsedda att täcka alla former av utbetalning av offentliga medel, utan enbart utbetalningar i syfte att anskaffa byggtreprenader, varor eller tjänster genom ett offentligt kontrakt.** Det bör klargöras att sådana anskaffningar av byggtreprenader, varor eller tjänster bör omfattas av detta direktiv oberoende av om de genomförs genom inköp, leasing eller andra kontraktsformer.

Begreppet anskaffning bör förstås i vid mening som att få tillgång till fördelarna av de berörda byggtreprenaderna, varorna eller tjänsterna, vilket inte nödvändigtvis kräver att äganderätten överläts till de upphandlande myndigheterna. Vidare brukar inte enbart finansieringen, särskilt genom bidrag, av en verksamhet, som ofta är knuten till skyldigheten att återbetala de mottagna beloppen om de inte används för de avsedda ändamålen, omfattas av reglerna för offentlig upphandling. **På liknande sätt bör situationer då samtliga aktörer som uppfyller vissa villkor har rätt att utföra en bestämd uppgift utan selektivitet, exempelvis vid valfrihet för kunden och system med servicecheckar, inte ses som upphandling, utan enbart som auktorisationssystem (exempelvis licenser för läkemedel eller hälsovårdstjänster).**

(7) Det bör slutligen erinras om att detta direktiv inte påverkar nationella, regionala och lokala myndigheters frihet att, i enlighet med unionsrätten, definiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, deras omfattning och egenskaperna hos de tjänster som ska tillhandahållas, inbegripet eventuella villkor avseende kvaliteten på tjänsten, i syfte att fullfölja deras allmänpolitiska mål. Detta direktiv bör inte heller påverka nationella, regionala och lokala myndigheters befogenhet att tillhandahålla, beställa och finansiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i enlighet med artikel 14 i EUF-fördraget och protokoll nr 26 om tjänster av allmänt intresse, som fogats till EUF-fördraget och fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). **Direktivet gäller dessutom inte finansieringen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller medlemsstaternas stödsystem, t.ex. på det sociala området, i enlighet med unionens konkurrensregler.**

Handläggare
Ulf Eiderbrant

Datum
2015-03-18

Diarienummer
SCN 2015-0064

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

Konkurrensverket: Förfrågan avseende upphandling av akut/tillfälligt boende, dnr 34/2015

Nämndens yttrande

Uppsala kommun har nyligen genomfört en omorganisation som innefattar förändringar inom nämnd- och förvaltningsorganisation. Socialnämnden tillträdde 2015-01-01 med ansvar för Uppsala kommuns individ- och familjeomsorg där bostadssociala frågor ingår. Socialnämnden yttrar sig därför över klagomålet i egenskap av ny ansvarig nämnd.

Ärendet

Konkurrensverket har i en skrivelse den 19 januari 2015 bett Uppsala kommun att svara på hur kommunen tillhandahåller tillfälliga boendeplaceringar på vandrarhem och hotell. Anledningen till Konkurrensverkets begäran är ett klagomål från en näringsidkare om att kommunen inte har genomfört en konkurrensutsättning med upphandling av tillfälliga boenden. Klagomålet riktar sig mot bostadssamordningen. Bostadssamordningen är sedan några år kommunens samlade myndighet för socialtjänstens boendefrågor. Sedan årsskiftet benämns verksamheten Boendeenheten.

Konkurrensverkets tillsyn gäller om bostadssamordningen inte har följt lagstiftningen enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU).

Kommunen ombeds att svara på tre frågor från Konkurrensverket:

- 1. Har avtal ingåtts om akut/tillfälligt boende, och i så fall i vilken form? När slöts avtalet och till vilket belopp uppgår avtalets värde?*

Uppsala kommun har beviljat familjer och enskilda personer bistånd enligt 4 kap 1§ Socialtjänstlagen till tillfälliga boenden vid akuta tillfällen. Under 2014 fattade kommunen ungefär 600 sådana enskilda beslut. Biståndsbeslutet har fattats efter en bedömning av förmåga och möjlighet att lösa boendesituationen på annat sätt. Ett ekonomiskt bistånd har utgått till kostnaden för boendet på samma sätt som för en kostnad för en lägenhetshyra, dvs. efter en ekonomisk beräkning om bistånd enligt 4 kap 1§ Socialtjänstlagen.

Handläggaren på bostadssamordningen har i vissa fall varit behjälplig med kontakten med det tillfälliga boendet och bokat en plats. För att förenkla den ekonomiska hanteringen så har vandrarhemmet eller hotellet som regel fakturerat kommunen för kostnaden.

Vandrarhemmet/hotellet har erbjudit en tjänst för en familj eller en enskild person mot en ersättning som kommunen har svarat för efter ett biståndsbeslut.

Från kommunens sida så har det framförallt handlat om muntliga överenskommelser med vandrarhem eller hotell om en viss ersättning för boendet för en familj eller person. Det har inte fattats några avtal med boenden om att tillhandahålla ett visst antal platser i förväg. Som regel har inköpsvärdet för varje enskilt biståndsbeslut understigit 50 000: -

2. *Har det genomförts ett annonserat upphandlingsförfarande eller avrop från ramavtal inför ingåendet av avtalet? Om inte vilket undantag från skyldigheten att annonsera återoppar ni och vilka omständigheter har medfört att ni tillämpar undantaget?*

Det som är utmärkande för de biståndsbeslut som har beviljats med tillfälliga boenden är att det handlar om akuta behov där inga andra alternativ har funnits, exempelvis plats på härbärke eller jourlägenhet. Vandrarhem och hotell är ett bistånd som väljs som en sista utväg för den enskilde klienten. Vandrarhem och hotell används endast som tillfälliga lösningar. Eftersom det har handlat om akuta behov så har bostadssamordningen bedömt att det inte har varit möjligt med ett upphandlingsförfarande i de enskilda fallen.

Nya EU-direktiv om upphandlingsregler pekar också på att den här typen av bistånd till sociala omsorgsinsatser inte omfattas av upphandlingsreglerna.

Åberopade bestämmelser:

4 kapitlet 5§ punkt 3 i lagen om offentlig upphandling, LOU

1 kap 1§ Socialtjänstlagen

EU direktiv 2014/24, beaktandesats 4 och 7.

3. *Har någon leverantör begärt överprövning av avtalets giltighet enligt 16 kap 13§ LOU av det aktuella avtalet.*

Tidigare har det inte inkommit några klagomål från enskilda leverantörer om de överenskommelser som kommunen har fattat med enskilda vandrarhem eller hotell.

Förändring under 2015

Socialnämnden avser att under 2015 se över rutinerna för nämndens hantering av akuta boenden. När det gäller vandrarhem och hotell så beviljas endast enskilda biståndsbeslut där den enskilde ansvarar för överenskommelsen och ersätts för kostnaden.

Socialnämnden

Ilona Szatmári Waldau
Ordförande

Ann-Chatrin Eriksson
Sekreterare